

صبح ایران

فرهنگی و تفریحی

اماکن مذهبی، گردشگران را به تجربه‌های معنوی و فرهنگی دعوت می‌کنند

صفحه ۱۱

بزنگاه‌های تاریخی از عاشورا تا انقلاب

دکتر رجبی دوانی در گفت‌وگو با «جام‌جم»
از عوامل شکست دشمنان در مقابل ملت ایران می‌گوید

۸۱

صدای ارتش سری خاموش شد

گفت‌وگو با همکاران ایرج رضایی، دوبلور صداهای ماندگار
رادیو و تلویزیون که روز گذشته چشم از جهان فروبست

۲۱

سوجان، زن قدرتمند ایرانی را به رخ کشید

رئیس رسانه ملی در آیین تجلیل از عوامل درام عاشقانه
شبکه یک از همت و صبوری سوجانی‌ها گفت

۶۱

یادداشت

حسن بنیانیان پژوهشگر و کارشناس مسائل فرهنگی

در میدان مبارزه با دشمن همه باید رسانه باشیم

بیانات رهبری در ادامه واجب عینی و فوری دانستن جهاد تبیین است، دعوت مجدد رهبری از همه افرادی که به نحوی نفوذ کلام دارند در آمدن به صحنه جنگ نرم، به واسطه تغییر معادلات جهانی از حساسیت خاصی برخوردار شده است، ولذا هرکس دلش برای انقلاب اسلامی، تداوم موفقیت‌های نظام اسلامی می‌تپد و هرکس ایران عزیز برایش مهم است، باید متناسب با همه حوزه‌های نفوذ خود به صحنه این کارزار بیايد و در ذهن خود، در این مقطع خاص، بحث نقد و انتقادات خود از شرایط داخلی را از شیطنتهای گسترده تفکیک کرده، آنها را در موقعیت‌های مؤثر طرح کند اما در صحنه مبارزه با دشمن؛ همه رسانه شویم. اگر معلم هستیم، در کنار فراهم کردن شرایط برای رفع شبهه‌های القایی و دادن امیدواری با توضیح پیشرفت‌ها برای شاگردان خود، توجیه سایر معلمان را فراموش نکنند، خانواده خود را فراموش نکنند، جوانان فامیل را فراموش نکنند و اگر مهندس و کارشناس یک شرکت است، بر مبنای رسالت امر به معروف و واجب شدن تبیین او هم باید در حد توان و ارتباطات متنوع خود در مسیله نقش آفرینی کند، در چنین فضایی مدیران همه سازمان‌ها و نهادها وظیفه دارند با دعوت از کارشناسان فرهنگی، همه همکاران را برای ایفای نقش در این جهاد نرم‌افزاری آماده کنند، لازم است توجه کنیم که ابعاد توطئه دشمن قطع ارتباط بخشی از جامعه با رسانه‌های داخلی، ایجاد می‌کند که مدیران همه شرکت‌های صنعتی، تجاری، بخش خصوصی و همه سازمان‌های دولتی کمک به همکاران خود را برای حضور سازنده در این جهاد بزرگ آماده کنند، درست مثل زمان دفاع مقدس که هرکس به دنبال این بود که در دفاع مقدس به نوعی ایفای نقش کند. خلاصه سخن دفاع از نظامی است که علی‌رغم هم تلاش‌های دشمن همچنان پرچم مبارزه با ظلم جهانی را بردوش دارد و مظلومانه زیر فشار همه‌جانبه استکبار جهانی به رسالت خود ادامه می‌دهد.

زاویه دید

سنت و نوآوری در ۴۰ سالگی موسیقی فجر

روز جامعه بود. گزارش فاطمه رفاهت از ایرنا با موضوع «عاشقانه‌های نظامی‌گنجوی در ارکستر سمفونیک فارس» جایزه دوم را کسب کرد، گزارشی که به گفته داوران «پیوند شعر کلاسیک و موسیقی مدرن را در بستری اجتماعی تحلیل کرده است». در بخش گفت‌وگو، مصاحبه یاسر شیخی یگانه با قاسم افشار درباره اقتصاد موسیقی پاپ، جایزه اول را به خود اختصاص داد. نادره رضایی، معاون امور هنری وزارت ارشاد، در سخنرانی خود اعلام کرد: «حضور زنان در این دوره نسبت به سال گذشته ۳۰ درصد افزایش داشته است». اجرای گروه کوبه‌ای «دارکوب» متشکل از نوازندگان جوان و حضور هنرمندانی چون لیانا شریفیان (۲۴ ساله) گواه این ادعا بود. احمد صدری، سرپرست دفتر موسیقی وزارت ارشاد نیز تأکید کرد: «۴۰ درصد شرکت‌کنندگان زیر ۲۵ سال سن دارند که نویدبخش آینده موسیقی کشور است». برگزاری چهلمین جشنواره موسیقی فجر بدون انتقاد و درخواست هنرمندان از مسئولان نبود و در این زمینه لیانا شریفیان در حاشیه مراسم به «سیاست‌های دوگانه در صدور مجوز کنسرت» اشاره کرد و گفت: «امکان اجرا در برخی شهرها وجود دارد و در برخی دیگر خیر؛ این ناهماهنگی به هنرمندان آسیب می‌زند». این اظهارات در حالی مطرح شد که بیشتر کنسرت گروه لیان در اصفهان لغو شده بود.

ابعاد بین‌المللی و دیپلماتیک فرهنگی

حضور هنرمندان از ۱۵ کشور مختلف از جمله ارمنستان، آذربایجان و روسیه، بعد جدیدی به جشنواره بخشیده

مراسم پایانی چهلمین دوره جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر در شامگاه ۲۹ بهمن ۱۴۰۲ با میزبانی تالار وحدت تهران، صحنه‌ای از همگرایی نسل‌های مختلف هنری و تأکید بر وفاق ملی بود. این رویداد که از ۲۳ تا ۲۹ بهمن در ۱۰ سالن تهران و ۴ استان کشور برگزار شد، با حضور ۱۷۷۱ هنرمند در ۱۰۶ گروه موسیقی، فصل جدیدی از تعاملات فرهنگی را رقم زد. آغاز مراسم با نوای شرنا و دهل از محطه تالار وحدت، پیوند عمیق این جشنواره با موسیقی نواحی ایران را به نمایش گذاشت. گروه آکابلی «مهر وطن» با اجرای سرود ملی و قطعاتی از موسیقی کلاسیک ایرانی، فضایی حماسی خلق کرد. بخش قابل توجه اختتامیه استفاده از فناوری هوش مصنوعی برای احیای تصاویر هنرمندان در گذشته‌ای چون محمدعلی بهمنی و امین... رشیدی بود که فضایی احساسی را بر مراسم حاکم کرد. همچنین در مراسم تجلیل از پیشکسوتان؛ شیرمحمد اسپندار، نوازنده دونلی سیستان و بلوچستان و محمد گلریز، خواننده پیشکسوت مورد تقدیر قرار گرفتند. گلریز در سخنانی کوتاه اعلام کرد: «تا زمانی که نفس دارم، برای مردم ایران خواهم خواند». این بخش با حضور شینا انصاری، رئیس سازمان محیط زیست بعد زیست محیطی توجه به موسیقی بومی را نیز برجسته کرد.

جایزه باربد: میاندی برای کشف استعدادهای نو

بخش رقابتی جایزه باربد امسال شاهد نوآوری‌های قابل توجهی بود. مصطفی مؤمنیان با آلبوم «جنون» برنده جایزه نخست آهنگسازی شد، اثری که به گفته داوران «مرزهای ژانرهای موسیقی ایرانی را درنوردیده است». در بخش تک‌آهنگ، برادران سعیدی با قطعه «دل بدون تو» جایزه دوم را کسب کردند. در حالی که جایزه اول این بخش به دلیل «عدم وجود اثر شاخص» اعطا نشد. نکته جالب توجه، ابداع ساز «لیانیک» (نهی انبان الکترونیک) توسط محسن شریفیان و گروه لیان بود که جایزه خلاقیت را دریافت کرد. لیانا شریفیان در حاشیه مراسم توضیح داد: «این ساز امکان اجرای موسیقی نواحی را با امکانات دیجیتال فراهم می‌کند و تحولی در آموزش موسیقی محلی ایجاد خواهد کرد».

موسیقی و رسانه: بازتابی از تحولات اجتماعی

بخش «موسیقی و رسانه» جشنواره، آینه‌ای از مسائل

یادداشت

دکتر محمدهادی همایون | نویسنده و پژوهشگر

تاریخ پژوهش‌های مهدویت

پیامبر اعظم (ص) به‌ویژه در واپسین روزهای زندگی از خود دو یادگار همگرا و جدانشدنی (دو ثقل سنگین و صعب و گرانبها) بر جا نهاد؛ قرآن و خاندان برگزیده اش. امت با بستنی با عنایت به این دو داده سترگ سرکنند تا سرانجام نوید بزرگ خدا شدن شود و یادگار پیامبران و اوصیا از نسل پیامبر در آخرالزمان ظهور کند و جهان ستم‌کشیده را از داد سرشار سازد. در این میان، روایات اهل بیت نیز مانند قرآن مهجور ماند. علاوه بر حدیث‌سوزی و ممنوعیت روایت و نوشتن سنت و سخنان پیامبر، آن هم اندکی پس از ایشان، یورش روایات ساختگی و اسرائیلیات باعث سردرگمی امت و بیراهی‌شان شد. انتقال قدرت به بنی‌عباس بر فشارها افزود و آنها در ستم بر شیعیان [علوی‌ها] و خاندان پیامبر بر بنی‌امیه پیشی گرفتند. امامان مشهور به ابن‌الرضا همه زیر نظر یا در پادگان و دور از امت بودند. همچنین سربرآوردن مذاهب جعلی نیز با هدف نارساکردن مذهب حقه اهل بیت بر پیچیدگی دوران افزود. با آغاز دوران غیبت [صغرا] هر منصفی با دیدن آن شرایط شاید به این باور می‌رسید که مکتب اهل بیت به روزهای پایانی‌اش رسیده اما دانشوران شیعه به گردآوری میراث خاندان پرداختند. این احادیث، جامعه مومنان را از فروپاشی رهایی. با آغاز غیبت کبرا و روشنگری محدثان و علمای شیعه برپایه احادیث پیامبر و خاندان در مطالعات مهدویت، رویکرد روایی پدید آمد. شرایطی مانند شبهه‌ها و درازنای غیبت امام مهدی (عج) باعث شد دانش‌های دیگری در راستای مطالعات مهدویت پدیدآید، رویکرد کلامی و رویکرد قرآنی را به رویکرد تاریخی بیفزایید که از زمینه‌ها و چرایی غیبت تا توقعات مهدوی و تشرفات را مستدل و مدون ساخت. اما در ادامه عرفان ناب اسلامی با طرح موضوع بنیادین انسان کامل (که تبلور آن پیامبر و خاندان به‌ویژه سراسله اوصیاء، امام ما علی (ع) است) رویکرد عرفانی را به اوج رساند و رویکرد فلسفی به‌ویژه فلسفه تاریخی نیز به غنای میراث شیعه در مطالعات مهدویت همانند رویکرد ادبی هنری افزود.

جهان معاصر و ظهور

تجدید حیات اندیشه اسلامی که با انقلاب اسلامی رخ داد به این مطالعات، سوهایی ژرف و نویی افزود که با توجه به موقعیت آخرالزمانی می‌توان از تطبیق نشانگان ظهور و پیشگویی‌ها با حوادث و رویدادهای روزآمد به نزدیک بودن «ظهور یعنی نتیجه تمدنی انقلاب اسلامی» بسیار امیدوار شد. ابتدا نشریوم الخلاص اثر کامل سلیمان سپس عصر ظهور اثر علی کورانی و راه‌اندازی مؤسسه فرهنگی موعود از نقطه عطف‌های اثرگذار این رویکرد آخرالزمانی به‌شمار می‌رود. برخی انتقادها این‌گونه مطالعات را مصداق «وَقَاتِي يا تعيين وقت» شمرده‌اند که شیعه به‌شدت از آن نهی شده اما سنت و روایت می‌فرماید: برای زمان دقیق ظهور به کاوش و وقت‌گرایی نیچید نه این‌که شرایط دوران مقارن با ظهور را پژوهش نکنید! که اتفاقاً این کار از تشویق‌ها و امیدبخشی‌های قرآن عزیز است: انهم برونه بعيدا و نراه قریبا؛ به‌راستی که آن ناگهان ظهور را بسی دور می‌بینند و ما گویندگان اما آن را بسی نزدیک می‌بینیم!